

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: II
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г. Страница 1 от 10 стр.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

КАТЕДРА "ОБЩА МЕДИЦИНА, СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И МЕДИЦИНСКА ДЕОНТОЛОГИЯ"

УЧЕБНА 2015/2016 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО

ОБЩА МЕДИЦИНА
ЗА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ В СПЕЦИАЛНОСТ “МЕДИЦИНА”
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “МАГИСТЪР”

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 2 от 10 стр.
--	---	---

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен – задължителна

Учебен семестър: III, VI, IX

Хорариум: общо часа: 60, 15 ч. лекции и 45 ч. упражнения

Кредити: 3

Преподаватели:

1. Доц. д-р Цветелина Валентинова Митева, д.м., Ректорат 1, стая 289, тел. 884 277
2. Асистент д-р Магдалена Иванова Балашкова, Ректорат 1, стая 282, тел. 884 260
3. Асистент д-р Ваня Маргаритова Недкова-Миланова, Ректорат 1, стая 287, тел. 884 122
4. Асистент д-р Любомира Димитрова Гаджелова Ректорат 1, стая 287, тел. 884 122

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО:

Университетското образование по Обща медицина носи със себе си предизвикателството на новите подходи към ПЗП, която трябва да посрещне 90% от здравните потребности на населението. Това е предизвикателството на преходния период, през който трябва да премине цялата здравна система на страната, в унисон със социалните, икономическите, политическите и културални промени на границата между два века.

Основната цел на студентското обучение по обща медицина е да формира у студентите съвременни представи за здравето и болестта, знания в поведенческите науки, умения в общуването и цялостен /холистичен/ подход към здравните нужди на пациента, семейството и общността.

В края на обучението по обща медицина, студентите трябва:

- Да разбират Общата медицина като клон на медицината със собствени права, собствени знания и умения, собствени похвати и подходи.
- Да изучават и анализират критично медицинската литература с оглед специфичната концепция на Общата медицина.
- Да бъдат емпатични по отношение чувствата и притесненията на пациента; да разбират отговорността на “личния” лекар.
- Да поддържат достойнството и уважават правата на пациента при всякакви условия.
- Да овладяват практиката на пациент-центрираната медицина в контекста.
- Да анализират акуратно и непрекъснато отношенията лекар – пациент и лекар – лекар.
- Да разбират разликата между “болка” и “страдание”; да идентифицират здравните нужди на пациента, семейството и общността.
- Да проникват в оплакванията на пациента еднакво дълбоко - както в патологията му, така и в поведенческите проблеми.
- Да изучават съвременните терапевтични знания и да развиват уменията си.
- Да преценяват грижливо капацитета на домашните и близките за грижата към болния.
- Да толерират несигурността; да използват времето като ресурс.
- Да уметят да се самооценяват обективно; да реагират подходящо както на своите, така и на колегите си сила и слабости.
- Да идентифицират своите нужди от усъвършенствуване в общуването с пациента.
- Да развиват потребностите си от обучение и да търсят самостоятелно и активно сред-

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 3 от 10 стр.
--	---	---

ствата.

- Да могат да изследват здравните проблеми на пациентите си в общността; да събират, интерпретират и публикуват научни изследвания със здравна тематика.
- Да изграждат здравната автономия и мотивация на пациента, съобразно етноинтелекта му.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции
- Учебно-практически занятия

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- упражняване
- демонстрации – наблюдения “на живо” работата на ОПЛ, гледане на учебни филми
- дискусии и беседи
- работа в малки групи
- ситуациянни задачи
- ролеви игри – с участието на друг студент, преподавател или “пациент”
- самостоятелна работа на студентите – аудиторна и извънаудиторна
- проучване на научна литература

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА

- текущ контрол – колоквиум под формата на писмен тест в края на всеки курс
- заключителен контрол: писмен тест и устно изпитване

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ II курс

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА през учебната 2015/2016

N	<i>Теми</i>	Часове
1	Реформата в здравеопазването на РБ и ролята на Общопрактикуващия/семеен лекар в ПЗП. Основни характеристики на Общата практика.	2
2	Взаимоотношенията лекар-пациент в Общата медицинска практика – модели. Права на пациента. Принципи на добрата медицинска практика.	3

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА през учебната 2015/2016

1	Парадигма на Общата практика. Ключови позиции, ключови функции, кл. умения и поведение, кл. Способности на ОПЛ.	2
2	Холистичен (био-психо-социален) подход в работата на ОПЛ/СЛ. Фи-	2

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 4 от 10 стр.
--	---	---

	зикален, психичен и социален статус на пациента.	
3	Въведение в комуникативни умения. Ролята на личността в общуването.	2
4	Основни комуникативни умения: изслушване и разбиране на пациента, интервюиране, разясняване (обсъждане) проблемите с пациента	2
5	Етични дилеми в Общата практика. Доверителността в работата на ОПЛ/СЛ. Интересът на пациента-интересът на обществото.	2
6	Общопрактикуващият лекар “лице в лице” с пациента.	3
7	Заключителен тест.	2

III курс

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА през учебната 2015/2016

N	Теми	Общо часове
1	Модели на консултацията в Общата медицинска практика. Психологичен подход в Общата медицинска практика.	3
2	Работа в екип – основна характеристика на ОПЛ	2

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА през учебната 2015/2016

1	Задачи и особености на консултацията в Общата медицинска практика.	2
2	Комуникативни умения в отделните етапи на консултацията. Стратегии за установяване и поддържане на продължителни взаимоотношения с пациента.	2
3	Психологическият подход на Балинт.	2
4	Семейството – основна единица в работата на ОПЛ – същност, морфология и динамика на семейството. Видове семейства.	2
5	Задачи на ОПЛ в отделните фази от развитието на семейството. Методи за оценка на семейството.	3
6	Съобщаване на лоши новини.	2
7	Заключителен тест.	2

V курс

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА през учебната 2015/2016

N	Теми	Часове
1	Вземане на решение в Общата медицинска практика.	3
2	Мениджмънт на Общата медицинска практика. Мотивация на персонала.	2

**ТЕМАТИЧЕН ПЛАН
НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО ОБЩА МЕДИЦИНА
през учебната 2015/2016**

1	Здравна промоция и профилактика в ОМП. Мотивиране на пациента за водене на здравословен начин на живот.	2
2	Пациентът-партньор при вземане на решения в здравния процес в ОП.	2
3	Специфични контингенти. Работа с терминално болни.	2
4	Предизвикателства на консултацията: общуване с трудни пациенти – необщителен, депресиран, с говорни и слухови проблеми.	2
5	Решаване на конфликти в работата на ОПЛ. Работа с превъзбуден и агресивен пациент.	2
6	Ориентирана към здравните проблеми на общността практика.	3
7	Заключителен тест.	2

ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ И УПРАЖНЕНИЯТА**ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ II КУРС:**

- 1. Реформата в здравеопазването на РБ и ролята на Общопрактикуващия/семеен лекар в ПЗП. Основни характеристики на Общата практика /2ч./.** Същност причини и принципи на рефармата в здравеопазването. Основни характеристики на общата практика.
- 2. Взаимоотношенията лекар-пациент в Общата медицинска практика – модели. Права на пациента. Принципи на добрата медицинска практика /3ч./.** – Същност, предимства и недостатъци на основните модели на взаимоотношения лекар-пациент..

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ II КУРС:

- 1. Парадигма на Общата практика. Ключови позиции, ключови функции, кл. умения и поведение, кл. способности на ОПЛ /2ч./.** Същност на понятието „парадигма”, новата парадигма в медицината. Алгоритъм на ОПЛ – ключови позиции, функции, умения, поведение и способности на ОПЛ.
- 2. Холистичен (био-психо-социален) подход в работата на ОПЛ/СЛ /2ч./.** Физикален, психичен и социален статус на пациента. Същност на холистичния подход. Различия между био-медицинския подход на тесния специалист и холистичния на ОПЛ – изясняване съдържанието на понятията „заболяване” и „болест”, „медицински” и „здравен проблем” и др. Области на приложение на различните аспекти на холистичния подход в работата на ОПЛ.
- 3. Въведение в комуникативни умения. Ролята на личността в общуването /2ч./.** Същност, основни страни, механизми и елементи на общуването като процес. Основни групи фактори, определящи ефективността на общуването лекар-пациент. Ролята на личностните качества. Култура на общуването. Особености и значение на общуването лекар-пациент в ОМП.
- 4. Основни комуникативни умения/2ч./:** изслушване и разбиране на пациента, интервюиране, разясняване (обсъждане) проблемите с пациента. Основни характеристики на ефективното слушане на пациента. Прийоми за словесна и невербална подкрепа (улесяване) разказа на пациента. Интервюиране на пациента – същност, основни час-

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 6 от 10 стр.
--	---	---

ти и изисквания за провеждане на интервю. Видове въпроси – място и роля в интервюто. Същност и значение на разбирането (емоционалното съпреживяване, откликаване, отреагиране) на вербалното и невербално поведение на пациента за изграждане на ефективна връзка лекар-пациент в ОМП. Информиране и разясняване проблемите на пациента. Принципи за изграждане и предаване на вербалното послание към пациента.

- 5. Етични дилеми в Общата практика. Доверителността в работата на ОПЛ/СЛ /2ч./.** Същност, характеристики и основни категории етични дилеми, възникващи в работата на ОПЛ. Основни принципи на медицинската етика. Нормативни документи, определящи етичните принципи и норми на професионалната етика. Интересът на пациента-интересът на обществото. Конфиденциалността на споделената от пациента информация – основна предпоставка за изграждане на доверие във връзката лекар-пациент.
- 6. Общопрактикуващият лекар “лице в лице” с пациента /3ч./.** Наблюдение работата на ОПЛ в реални условия, дискутиране на използваните подходи за установяване и поддържане на доверителни взаимоотношения между лекар и пациент.
- 7. Заключителен тест/2ч./.** Писмен тест с текуща оценка. Преговор (семинар).

ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ III КУРС:

- 1. Модели на консултацията в Общата медицинска практика /2ч./.** Общи подходи към прегледа в Общата практика.
- 2. Психологичен подход в Общата медицинска практика /1ч./.** Същност на психологичния подход на Балинт. Психосоматика.
- 3. Работа в екип – основна характеристика на ОПЛ /2ч./.** Дефиниция, функции, видове екипи в ПЗП, Етапи и фази на формирането му. Проблеми в дейността.

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ III КУРС:

- 1. Задачи и особености на консултацията в Общата медицинска практика /2ч./.** Същност, цели, задачи и етапи на консултацията в ОМП. Специфични особености на консултацията в ОМП и различия между работата на ОПЛ и болничния специалист.
- 2. Комуникативни умения в отделните етапи на консултацията /2ч./.** Стратегии за постигане споделено разбиране на здравните проблеми с пациента, за договаряне с пациента. Комуникативни техники за установяване и поддържане на продължителни и ефективни взаимоотношения с пациента.
- 3. Психологическият подход на Балинт /2ч./.** Необходимост от психологичен подход към пациента в работата на ОПЛ. Основни положения в подхода на Балинт. Психосоматични заболявания, емпатия, психотерапия.
- 4. Семейството – основна единица в работата на ОПЛ /2ч./** Необходимост от познания на ОПЛ за семейството. Същност, морфология, физиология и динамика на семейството. Фази в развитието на семейството. Видове семейства.
- 5. Задачи на ОПЛ в отделните фази от развитието на семейството /3ч./.** Семейството и болестта – влияние на болестта върху семейството. Механизми на влияние на семейството върху здравето, върху възникването и хода на болестта на член от семейството. Същност и формиране на мислене за семейството у ОПЛ. Методи за оценка на семейството семеен кръг, генограма, семеен АПГАР.
- 6. Съобщаване на лоши новини /2ч./.** Същност, цели, техники, подготовка за съобщаване на лошите новини. Принципи на съобщаването на лоша новина. Проблеми, въз-

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 7 от 10 стр.
--	---	---

никващи при съобщаване на лоша новина.

7. **Заключителен тест /2ч./.** Писмен тест с текуща оценка. Преговор (семинар).

ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ ЗА V КУРС:

1. **Вземане на решение в Общата медицинска практика /3ч./.** Модели за решаване на проблеми в медицината. Различия между Общата практика и болницата. Специфика на изработването на решение в ОМП. Управление на несигурността в ОМП.
2. **Мениджмънт на Общата медицинска практика. Мотивация на персонала /2ч./.** Същност на понятието. Основни принципи на мениджмънта на Общата практика.

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ V КУРС:

1. **Здравна промоция и профилактика в ОМП /2ч./.** Мотивиране на пациента за водене на здравословен начин на живот. Фактори, формиращи личната здравна мотивация. Типове мотиви за здравно поведение. Фактори, определящи реализирането на желаната поведенческа промяна. Същност и етапи на здравното възпитание. Модели на здравното възпитание.
2. **Пациентът-партньор при вземане на решения в здравния процес в ОП /2ч./.** Въвличане и стимулиране на пациента за участие в процеса на вземане на решения, касаещи неговото здраве. Споделяне на отговорността за собственото здраве. Обсъждане на казуси, ролеви игри.
3. **Специфични контингенти. Работа с терминално болни/2ч./.** Видове специфични контингенти в работата на ОПЛ. Изясняване на понятието „терминално болен”. Основни принципи на работа в Общата практика с терминално болен пациент и близките му. Същност на палиативните грижи. Психологична подкрепа на терминално болния и близките му. Фази на скръб. Задачи на ОПЛ при обгрижване на терминално болен и на скърбящите близки.
4. **Предизвикателства на консултацията:** общуване с трудни пациенти – необщителен, депресиран, с говорни и слухови проблеми . Същност на понятието „труден” пациент. Основни категории трудни пациенти. Принципи на работа с „трудни” пациенти. Подходи на ОПЛ за „справяне” с депресиран пациент, с пациент имаш говорни и слухови проблеми.
5. **Решаване на конфликти в работата на ОПЛ. Работа с превъзбуден и агресивен пациент /2ч./.** Същност и основни елементи на конфликта. Видове конфликти в работата на ОПЛ. Основни принципи и подходи за решаване на възникнал конфликт в медицинската практика. Подходи на ОПЛ за „справяне” с превъзбуден и агресивен пациент. Същност, видове, разпознаване, справяне със съпротивите на пациента. Прийоми за преодоляването им.
6. **Ориентирана към здравните проблеми на общността практика /3ч./.** Наблюдение работата на ОПЛ при решаване на здравните проблеми в практиката – посещение на базова, обучителна практика.
7. **Заключителен тест /2ч./.** Писмен тест с текуща оценка. Преговор (семинар).

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

ТЕКУЩ КОНТРОЛ:

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 8 от 10 стр.

Текущият контрол включва провеждане на три програмирани теста в края на обучението във II, III и V курс. Тестовете са комбинирани и включват въпроси от типа: T/F, MSQ, MEQ.

Окончателната оценка от текущия контрол се формира като средна аритметична от оценките на трите теста.

КРАЕН КОНТРОЛ:

Изпитната оценка в края на обучението по дисциплината се формира на базата на оценката от входящ писмен тест и оценката от устното изпитване по два теоретични въпроса. Крайната комплексна оценка се определя въз основа на окончателната оценка от текущия контрол и изпитната оценка и се получава по следния начин:

Крайна оценка = 0,4 x окончателна оценка от текущ контрол + 0,6 x изпитна оценка.
Крайната оценка се закръгля до единица и се вписва в учебната документация.

СИСТЕМА ЗА НАТРУПВАНЕ НА КРЕДИТИ:

Общ брой кредити: 3 (92 кредитни точки)

Сумарната кредитна оценка се формира от:

1. Кредити от присъствие и участие на практически занятия.
2. Кредити от присъствие на лекции.
3. Кредити от самостоятелна подготовка за практически занятия.
4. Кредити от самостоятелна подготовка за задължителен семестриален тест.
5. Кредити от самостоятелна подготовка за изпит.

На 3 кредита па Обща медицина съответстват 92 точки, разпределени както следва:

Действия	макс бр. точки	макс кредити	процент
1. Посещение и участие на практически занятия	$21 \times 1 = 42$	1,4	45,7
2. Посещение на лекции	$6 \times 1 = 6$	0,2	6,5
3. Подготовка за практически занятия.	$18 \times 0,3 = 5,4$ (5)	0,1	5,4
4. Подготовка за задължителен семестриален тест.	$3 \times 3 = 9$	0,3	9,8
5. Подготовка за изпит	30	1	32,6
ОБЩО:	92	3	100,0

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Дисциплината „Обща медицина“ е от задължителните дисциплини по учебния план на специалност „Медицина“, изучава се в три семестъра – по един във втори, трети и пети курс.

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 9 от 10 стр.
--	---	---

Дисциплината се явява непосредствено продължение и задълбочаване на знанията, получени в курса на обучение по медицинска психология и етика. Тя подпомага по-доброто разбиране и доразвиване на уменията и по другите клинични дисциплини и е основа за формиране на специфични умения, подходи и холистично мислене у студентите, необходими за решаване здравните проблеми на пациента в извънболничната помощ.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Очаква се студентското обучение по обща медицина да формира у студентите съвременно разбиране и знания по теоретичните основи на клиничното мислене (базисни науки, био-медицински науки, диагностичен процес, рационална терапия); професионални умения – за общуване с пациентите и с колегите, последователно и логично разсъждение, ефективни методи на учене, критичност в преценките; професионални качества и подходи: самоконтрол и отговорност, професионална етика и поведение, способност за работа в екип, специфични за работата на ОПЛ способности, умения и подходи: за водене на пациент-центрирана консултация, за зачитане и насърчаване автономността на пациента, на правото му да взема решения, касаещи неговото здраве, способност за решаване здравните проблеми на пациента в контекста на неговите био-психо-социална същност, семейство и общност.

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ:

1. Реформата в здравопазването на Република България.
2. Роля и място на ОПЛ в ПЗП в Националната здравна система.
3. Алгоритъм на ОПЛ (ключови позиции, ключови функции, ключови умения и поведение, ключови способности на ОПЛ).
4. Основни характеристики на Общата практика.
5. Разлики между ОПЛ и тесния специалист.
6. Холистичен (био-психо-социален) подход към здравните проблеми на личността, семейството и общността.
7. Същност на общуването като процес – основни страни, механизми, елементи и ефекти на въздействие.
8. Базисни комуникативни умения: изслушване и разбиране на пациента.
9. Базисни комуникативни умения: интервюиране на пациента.
10. Вербално и невербално поведение на ОПЛ.
11. Етични дилеми в ОМП. Решаване на етични дилеми.
12. Модели на взаимоотношения лекар-пациент ОМП.
13. Доверителността в работата на ОПЛ.
14. Работа в екип – основна характеристика на дейността на ОПЛ. Видове екипи в Първичната здравна помощ.
15. Формиране на екипа. Фази в развитието на екипа.
16. Етични проблеми на работата в екип.
17. Стратегии за решаване на конфликти.
18. Медицински подход към прегледа – предимства и недостатъци.
19. Социологичен подход към прегледа – предимства и недостатъци.
20. Антропологичен подход към прегледа – предимства и недостатъци.
21. Транзакционен анализ - предимства и недостатъци.
22. Психологически подход на Балинт - предимства и недостатъци.
23. Социално-психологически подход към прегледа – предимства и недостатъци.
24. Психосоматика, психотерапия, емпатия.
25. Модели на неблагоприятно поведение на лекаря по отношение на пациента.

	ФОРМУЛЯР УЧЕБНА ПРОГРАМА	Индекс: Фо 04.01.01-02 Издание: II Дата: 10.01.2012 г. Страница 10 от 10 стр.
--	---	--

26. Задачи и особености на консултацията в ОМП. Комуникативни умения в отделните етапи на консултацията.
27. Работа на ОПЛ с трудни пациенти – депресиран пациент.
28. Работа на ОПЛ с трудни пациенти – агресивен пациент.
29. Работа на ОПЛ с трудни пациенти – притеснен пациент.
30. Общуwanе с пациенти със слухови и говорни проблеми.
31. Обшуwanе с необщителни пациенти.
32. Необходимост от знания на ОПЛ за семейството. Същност на семейството. Функции и отношения.
33. Семейството и здравето на неговите членове – механизми на влияние.
34. Видове семейства. Работа на ОПЛ с проблемни семейства
35. Работа на ОПЛ в семейството в отделни фази от неговото развитие.
36. Семейството и болестта – механизми на справяне с болестта.
37. Формиране на мислене за семейството у ОПЛ. Семейно здраве. Нива на лекарска на- меса по отношение на семейството.
38. Методи за оценка на семейната функция (семеен APGAR и др.)
39. Лоши новини – същност. Трудности при съобщаването на лоши новини.
40. Етапи и техника за съобщаване на лоши новини – начини за справяне със ситуацията.
41. Принципи на съобщаването на лоши новини. Работа на ОПЛ с притесненията на па- циента.
42. Фази на възприемане на лоши новини.
43. Вземане на решение в ОМП – особености. Фактори повлияващи решенията в Общата медицинска практика.
44. Различия в процеса на вземане на решения в ОМП и болницата.
45. Промоция на здраве – същност, принципи, развитие на концепцията.
46. Мотивация на личността и здравно поведение.
47. Здравното възпитание – елемент от работата на ОПЛ. Модели на здравно възпитание.
48. Здравна промоция в работата на ОПЛ – задачи на ОПЛ.
49. Работа с терминално болни – принципи.
50. Фази на скръб. Атипични реакции на скръб. Грижа за скръбящите.
51. Понятие за мениджмънт в ОМП.
52. Мотивация на персонала – същност и основни принципи..
53. Правила на добрата медицинска практика.
54. Права на пациента.

СПИСЪК НА ПРЕПОРЪЧВАНАТА ЛИТЕРАТУРА:

1. Учебник „Обща медицина-теоретични основи“ Автори: Цв. Валентинова, М. Ба- лашкова, В. Недкова-Миланова, издателски център на МУ-Плевен, 2015г.
2. Учебник «Основи на общата медицина» М. Горанов и колектив, издателски център ВМИ -Плевен, 2001г.

АВТОР/-И НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

1. Доц. д-р Цв. Валентинова, д.м.
2. Д-р М. Балашкова

Ръководител сектор:

/доц. д-р Цв. Валентинова, д.м./